

การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน
DEVELOPMENT OF THAI READING REMEDIAL PROGRAM BASED
ON ORTON-GILLINGHAM APPROACH FOR LOWER SECONDARY SCHOOL
STUDENTS WITH READING DIFFICULTIES

วิไลวรรณ จันทรน้ำใส

WILAIWAN CHANNAMSAI

วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คงเภา

WIPAWAN WONGSUWAN KONGPOW

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

กรุงเทพมหานคร

BANGKOK

รับบทความ : 20 สิงหาคม 2563 /ปรับแก้ไข : 3 กันยายน 2563 /ตอบรับบทความ : 22 กันยายน 2563

Received : 20 August 2020 /Revised : 3 September 2020 /Accepted : 22 September 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ที่มีปัญหาทางการอ่านจำนวน 22 คน ใช้เวลาในการทดลองสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 10 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม จำนวน 5 แผน และแบบทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Paired Samples t-test คณะแผนพัฒนาการเพิ่มสัมพัทธ์ของกลุ่มเป้าหมายรายบุคคล และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของกลุ่มเป้าหมาย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านมี 8 องค์ประกอบ โดยมีหลักการ 8 ประการ ได้แก่ การวินิจฉัยข้อบกพร่องทางการอ่านรายบุคคล การกำหนดวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน และกำหนดการประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก การจัดกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เน้นการใช้พหุสัมผัส และใช้การสอนแบบแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์ เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ความสนใจของนักเรียน ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) อย่างสม่ำเสมอ ฝึกฝนอย่างเพียงพอ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและการเสริมแรงบวก โปรแกรมนี้มีเนื้อหาจำนวน 8 เรื่องตามปัญหาทางการอ่านของนักเรียน และแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 5 แผน 2) หลังเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: โปรแกรมซ่อมเสริม, ความสามารถทางการอ่าน, ปัญหาทางการอ่าน, แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม

ABSTRACT

The objective of this research was to develop the program and assess the quality of Thai remedial reading program based on Orton-Gillingham approach for lower secondary school students with reading problems. The sample was 22 students with reading problems under Secondary Educational Service Area Office 30. The experimental duration was 2 hours per week for 10 weeks. The research instruments were 5 activity plans and Thai reading pretest and posttest. This study used one group pre- and posttest design. Data collected were then analyzed using statistics, including paired samples t-test, relative gain score, which can be seen as a qualitative data analysis.

The research results could be summarized as follows: 1) Thai remedial reading program based on Orton-Gillingham approach consisted of 8 elements with 8 principles, namely diagnosis of individual reading problems, defining suitable objectives for the student's ability, consistent assessments with the objectives, ordering content from easy to difficult scales, flexible and diverse activity organization with multisensory approach, instruction with spelling or phonics, use of a variety of suitable media for content and student's interest, feedback providing, enough practice as well as building a good learning atmosphere and positive reinforcement. The developed program consisted of 8 topics based on students' reading problems and 5 activity plans, and 2) After participating the developed program, the sample's reading ability was higher than before with a statistical significance level of 0.05.

Keywords : Thai remedial reading program, Reading abilities, Reading difficulties, Orton-Gillingham approach

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้ภาษาของทุกภาษา เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ช่วยทำให้เกิดความสามารถในการสื่อสารที่ดี เข้าใจตัวเอง และผู้อื่นมากขึ้น (Samkoses, 2009, online) ดังนั้น การอ่านจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ แต่ทั้งนี้ก็มีข้อมูลสถิติค่าเฉลี่ยการอ่านเด็กไทยในปี พ.ศ. 2559 ระบุว่า เด็กในวัยประถมศึกษาที่อ่านหนังสือไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 11 (Thairath, 2016, online) ซึ่งค่าตัวเลขดังกล่าว จัดอยู่ในขั้นวิกฤติสำหรับการศึกษาไทย เมื่อเด็กไทยบางส่วนยังอ่านหนังสือไม่ออก ย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคนในประเทศ เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ การที่เด็กบางคนอ่านหนังสือไม่ออก ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาอื่น ๆ ต่ำลงด้วย ดังนั้น การจะพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ จำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ เป็นอันดับแรก (Ministry of Education, 2009, online) และนับได้ว่าการอ่านออกเขียนได้เป็นตัวแปรสำคัญ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้

ปัญหาทางการอ่านอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการทั้งจากความผิดปกติของอวัยวะในการสื่อสาร หรือเกิดจากการได้รับประสบการณ์การอ่านที่ไม่เพียงพอ (Lanchwathanakorn, 2017, p. 287) ซึ่งปัญหา การอ่านไม่ออก ส่วนใหญ่พบในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา แต่จากการสำรวจข้อมูลสภาพปัญหาทางการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ยังพบปัญหา ทางการอ่าน กล่าวคือ นักเรียนอ่านออกเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน อ่านออกเสียงคำที่มีอะกึ่งเสียงไม่ถูกต้อง อ่านคำ ที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราไม่ถูกต้อง ฯลฯ ซึ่งปัญหาการอ่านไม่ออก นอกจากจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพ

ทางการศึกษาแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อเด็กทางด้านจิตใจ กล่าวคือ เด็กที่อ่านหนังสือไม่ออก บ่อยครั้งที่จะถูกเพื่อนร่วมชั้นเรียน ล้อเลียน ส่งผลให้เด็กรู้สึกอาย ขาดความมั่นใจ หมดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และไม่มีความสุขในการเรียน อาจนำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือออกโรงเรียนกลางคัน ดังนั้น ปัญหาทางการอ่านดังกล่าว จึงควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน วิธีการหนึ่งที่น่าจะช่วยแก้ปัญหาทางการอ่านของเด็ก คือ การสอนซ่อมเสริม ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีเวลาเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียน จนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ นอกจากนี้ แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม (Orton-Gillingham approach) เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถทางการอ่าน โดยแนวคิดดังกล่าวเน้นการใช้พหุสัมผัส (Multi-sensory) และการสอนออกเสียงแบบแจกลูกสะกดคำ (Phonics) ซึ่งแต่เดิมนั้นใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการอ่านในเด็กที่มีความบกพร่องทางการอ่าน หรือมีความผิดปกติทางการอ่าน (Dyslexia) ในระยะต่อมาได้มีผู้นำแนวคิดนี้ไปใช้ในการสอนซ่อมเสริมการอ่านสำหรับผู้ที่มีปัญหาทางการอ่านกับคนทุกวัย ไม่ว่าจะเป็นเด็ก วัยรุ่น หรือผู้ใหญ่ (Hughes, 2014, online)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่านโดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม รวมทั้งได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนอ่าน และข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาทางการอ่าน มาใช้ในการพัฒนาโปรแกรม เพื่อนำไปใช้ซ่อมเสริมนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านภาษาไทย

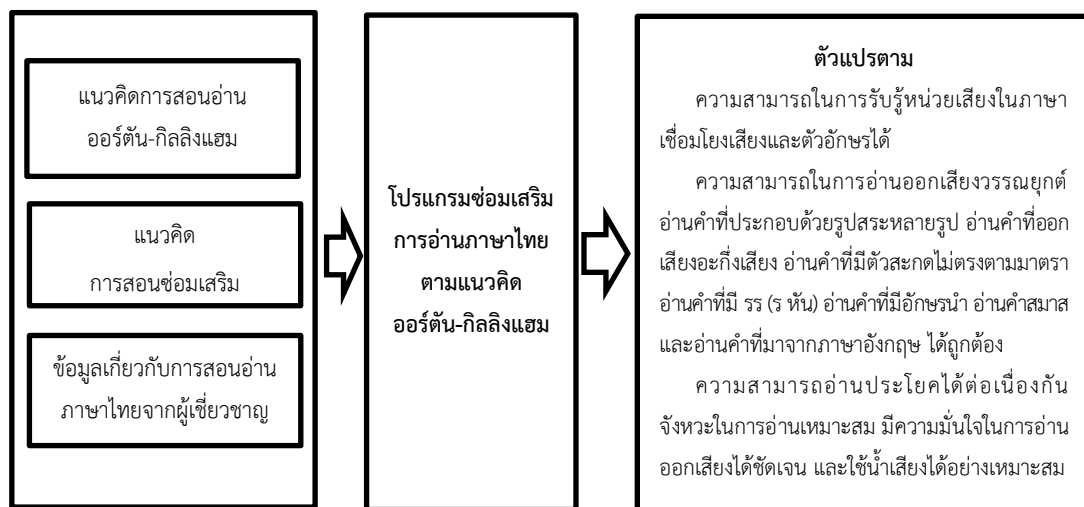
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม
2. เพื่อประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยใช้แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ดังนี้
 - 2.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการทดสอบความสามารถทางการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม
 - 2.2 เปรียบเทียบคะแนนทดสอบการอ่านของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม
 - 2.3 ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการอ่านของนักเรียนโดยภาพรวม ก่อน ระหว่าง และหลังเข้าร่วมโปรแกรม
 - 2.4 ศึกษาผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ประโยชน์การวิจัย

1. ครูได้แนวทางการสอนซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน
2. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการอ่านจากการเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย สามารถแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านของตนเอง เพื่อต่อยอดสู่การเรียนรู้และการอ่านได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 (จังหวัดชัยภูมิ) ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562
2. กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีปัญหาทางการอ่านในโรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดกลางแห่งหนึ่ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 จำนวน 22 คน ที่กำลังศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นระดับชั้นเริ่มแรก ในระดับมัธยมศึกษา เมื่อพบปัญหาทางการอ่าน ควรรีบแก้ไขเพื่อมิให้ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการเรียนต่อไป
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
 - 3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการจัดกิจกรรม สอนซ่อมเสริม จำนวน 5 แผน (20 ชั่วโมง) ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 พยัญชนะ สระ ฮาเฮ แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 ตัวสะกดอลเวง แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 มาปลุกความสนุกกับวรรณยุกต์ แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เพลิดเพลิน กับคำที่ออกเสียงอะกึ่งเสียง คำที่มีอักษรนำ และคำที่มี รร แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 รู้อ่าน รู้เขียนคำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

จากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาความสามารถในการอ่าน ภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence หรือ IOC) โดยมีค่าเฉลี่ยในทุกรายการเท่ากับ 0.81 แสดงว่า คุณภาพของแผนการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดี มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ และมีข้อเสนอแนะให้พิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการลำดับเนื้อหา การอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรม การใช้คำในสื่อประกอบกิจกรรม และคำอธิบายในคู่มือการใช้โปรแกรม ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น หลังจากปรับแก้เครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่มีความสามารถใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย หลังการทดลองใช้พบว่า ควรปรับแบบประเมิน การอ่านออกเสียงในกิจกรรมตึกตาเสียงหาย โดยเพิ่มการระบุหมายเลขบัตรคำ เพื่อใช้บันทึกปัญหาทางการอ่าน ของนักเรียน และปรับวิธีการสอนโดยเน้นการกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน และการเสริมแรง ทางบวกให้แก่นักเรียน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย และเครื่องมือรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน และแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม

จากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน พบว่า แบบทดสอบการอ่านภาษาไทยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence หรือ IOC) เฉลี่ยในทุกรายการเท่ากับ 0.9 แสดงว่าคุณภาพของแบบทดสอบการอ่านที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดี มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ และมีข้อเสนอแนะให้พิจารณาปรับปรุงโดยการตัดหรือเปลี่ยนคำบางคำเพื่อให้สามารถวัดได้ตรงจุดประสงค์มากยิ่งขึ้น ส่วนแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านและแบบสัมภาษณ์ มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มประเด็นการสังเกต และปรับเปลี่ยนคำ หรือตัดคำบางคำ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้ง่ายและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงพัฒนา โดยใช้การวิจัยกึ่งทดลองเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผล การใช้โปรแกรมใช้แบบแผนวิจัย One group Pretest–Posttest Design โดยมีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาโปรแกรม แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา ผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัญหาทางการอ่าน เพื่อนำข้อมูลสภาพปัญหาทางการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาจัดหมวดหมู่ ซึ่งได้ทั้งหมด 8 หมวดหมู่ ได้แก่ 1) การอ่านเสียงวรรณยุกต์เพี้ยน 2) อ่านคำที่ประสมด้วยสระหลายรูปไม่ถูกต้อง 3) อ่านคำที่ออกเสียงอะกิงเสียง ไม่ถูกต้อง 4) อ่านคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราไม่ถูกต้อง 5) อ่านคำที่มี รร ไม่ถูกต้อง 6) อ่านคำที่มีอักษรนำไม่ถูกต้อง 7) อ่านคำที่มาจากภาษาอังกฤษไม่ถูกต้อง 8) อ่านคำสมาสไม่ถูกต้อง หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิดการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย รวมทั้งได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาทักษะการอ่าน จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวทางหรือหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน

ระยะที่ 2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย และการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาสังเคราะห์เป็นหลักการสำคัญของโปรแกรม หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดองค์ประกอบ และสาระสำคัญของโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม เนื้อหา เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม การจัดกิจกรรม และการประเมินผล หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ชนิด ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม จำนวน 5 แผน (20 ชั่วโมง) 2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน และแบบสัมภาษณ์ เมื่อได้พัฒนาเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือดังกล่าว ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หลังจากนั้นจึงดำเนินการปรับแก้เครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อปรับแก้เครื่องมือเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือดังกล่าว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย แต่มีความสามารถทางการอ่านใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 20 คน

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีผลการทดสอบ การอ่านภาษาไทยไม่ผ่านเกณฑ์ กล่าวคือ นักเรียนที่มีผลการทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ตามเกณฑ์การประเมินการอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 22 คน เพื่อเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน และทดลองใช้โปรแกรม โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมทั้ง 5 แผน

ระยะที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ผู้วิจัยปรับปรุงโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยโดยสรุปข้อค้นพบจากการทดลองใช้ การปรับปรุงการเรียนการสอน และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ครู จำนวน 2 ท่าน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 ท่าน นำมาเป็นข้อมูลปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยเป็นฉบับสมบูรณ์

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

4.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 22 คน โดยให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน (Pre-test) นักเรียนคนใดที่มีผลการทดสอบไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม ตามเกณฑ์การประเมินการอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มเป้าหมาย หลังจากนั้น จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมทั้ง 5 แผน โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรม 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง เมื่อจบโปรแกรม นักเรียนทดสอบการอ่านภาษาไทยหลังเรียน (Post-test) ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับแบบทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน (Pre-test)

4.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน ควบคู่กับการใช้แบบทดสอบการอ่านภาษาไทย และแบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน นอกจากนี้ ยังเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้บันทึกท้ายใบกิจกรรม บันทึกท้ายแผนการจัดกิจกรรม และกิจกรรมพิเศษที่สอดแทรกในแผนการจัดกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลในแต่ละช่วงเวลาของการดำเนินการตามโปรแกรม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถทางการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ Paired samples t-test วิเคราะห์คะแนนพัฒนาการเพิ่มสัมพัทธ์ (Relative gain score) วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำข้อมูลเชิงคุณภาพของกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรมการอ่าน พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน บันทึกท้ายใบกิจกรรมของนักเรียน บันทึกท้ายแผนการจัดกิจกรรม และกิจกรรมพิเศษที่สอดแทรกในแผนการจัดกิจกรรม มาสังเคราะห์และสรุปเป็นความเรียง เพื่อนำเสนอการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการจัดกิจกรรม การใช้สื่อ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนและการดำเนินการตามโปรแกรม

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาการอ่าน

ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน มีดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการทดลอง (N=22)

ความสามารถ ทางการอ่าน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		D	t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
คะแนนเต็ม 50 คะแนน	27.64	8.79	41.31	5.20	21	-9.48	0.000*

*p<0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถทางการอ่านก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมเท่ากับ 27.64 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมเท่ากับ 41.31 เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพบว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มเป้าหมายมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาผลคะแนนพัฒนาการรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์ (Relative gain score) ซึ่งมีผลคะแนน ดังข้อมูลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลคะแนนพัฒนาการรายบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้คะแนนเพิ่มสัมพัทธ์

คนที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		คะแนนความ	คะแนนเพิ่ม
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	แตกต่าง	สัมพัทธ์
1	24	48	43	86	19	73.07
2	36	72	45	90	9	64.28
3	32	64	42	84	10	55.55
4	32	64	45	90	13	72.22
5	9	18	37	74	28	68.29
6	37	74	46	92	9	69.23
7	32	64	42	84	10	55.55
8	29	58	35	70	6	28.57
9	23	46	50	100	27	100
10	10	20	35	70	25	62.5
11	23	46	44	88	21	77.77
12	21	42	34	68	13	44.82
13	34	68	43	86	9	56.25
14	37	74	42	84	5	38.46
15	29	58	45	90	16	76.19
16	11	22	28	56	17	43.58
17	34	68	42	84	8	50

ตารางที่ 2 (ต่อ)

คนที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		คะแนนความ	คะแนนเพิ่ม
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	แตกต่าง	สัมพัทธ์
18	26	52	36	72	10	41.66
19	27	54	40	80	13	56.52
20	36	72	43	86	7	50
21	37	74	48	96	11	84.62
22	27	54	44	88	17	73.91
ค่าเฉลี่ย	27.64	55.28	41.31	82.6	13.77	61.05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนพัฒนาการของความสามารถทางการอ่านภาษาไทย หลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม โดยนักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 61.05 คะแนนพัฒนาการดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนแต่ละคนมีการพัฒนาความสามารถทางการอ่านของตนเองดีขึ้น กว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม

2. การเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบการอ่านกับเกณฑ์ ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม จากข้อมูล ในตารางที่ 2 พบว่า ผลคะแนนทดสอบความสามารถทางการอ่านหลังเข้าร่วมโปรแกรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย หลังเข้าร่วมโปรแกรมมีนักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม (38 คะแนน) มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 72.72

3. การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความสามารถทางการอ่านของนักเรียนในภาพรวม ก่อน ระหว่าง และหลัง เข้าร่วมโปรแกรม มีดังนี้

ช่วงก่อนการใช้โปรแกรม นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามาก อ่านไม่ค่อยได้ หรืออ่านไม่คล่อง เช่นเดียวกับ นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหปานกลาง แต่นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหปานกลางสามารถอ่านได้คล่องกว่านักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามาก ส่วนนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อย แม้จะอ่านได้คล่องกว่านักเรียน 2 กลุ่มแรก แต่เมื่อพบคำที่ไม่คุ้นเคย จะเกิดอาการชะงัก และลองอ่านออกเสียงอย่างไม่มั่นใจ หรือสะกดคำก่อนที่จะอ่านออกเสียง

เมื่อเริ่มเข้าสู่ระยะการใช้โปรแกรม นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหามาก เริ่มให้ความสนใจการอ่านและร่วมทำ กิจกรรมมากยิ่งขึ้น พยายามที่จะฝึกฝนตนเองให้สามารถอ่านได้ทันเพื่อน นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหปานกลาง จะมีความตั้งใจ และกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ในส่วนของนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาน้อย จะมีพื้นฐาน ทางการอ่านบ้าง ทำให้บางครั้งอาจไม่ได้สนใจหรือตั้งใจฟังการอธิบายในส่วนที่เป็นเนื้อหาหรือหลักการ แต่เมื่อถึงขั้นตอน การทำกิจกรรม นักเรียนกลุ่มนี้ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี และสามารถให้ความช่วยเหลือ ทางการอ่านแก่เพื่อนได้

ระยะหลังการใช้โปรแกรม ผู้วิจัยให้นักเรียนทดสอบการอ่านภาษาไทยเป็นรายบุคคล นักเรียนทุกคน จะตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่านมากยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับทดสอบการอ่านภาษาไทยก่อนเรียน และรู้สึกดีใจ ที่ตนเองสามารถอ่านได้ดีขึ้นกว่าครั้งแรก ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียนทุกกลุ่มให้ความสนใจ กระตือรือร้น ในการทำกิจกรรม และชอบเกมการแข่งขัน ด้านสื่อการสอน พบว่า นักเรียนทุกกลุ่มรู้สึกตื่นเต้นและให้ความสนใจ กับสื่อที่แปลกใหม่ สามารถจับต้อง หรือสัมผัสได้ และหากเป็นสื่อการ์ตูนหรือสื่อที่มีสีสันสดใส จะช่วยกระตุ้นความสนใจ ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

4. การประเมินคุณภาพของโปรแกรมจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับโปรแกรม สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

4.1 จุดเด่น คือ แบบคัดกรองสามารถนำไปใช้คัดกรองได้จริง กิจกรรมและสื่อในโปรแกรมมีความหลากหลาย กระตุ้นเร้าความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี กิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ อีกทั้งแผนการจัดกิจกรรมได้อธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมไว้อย่างละเอียด ทำให้ผู้อื่นสามารถนำไปใช้ได้ง่าย นอกจากนี้แผนการจัดกิจกรรมยังมีการจัดวางลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก ทำให้เด็กได้เรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน จนสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางการอ่าน

4.2 จุดที่ควรพัฒนา คือ คู่มือการใช้โปรแกรม ควรทำแผนผังสรุปขั้นตอนการดำเนินการของโปรแกรม เพื่อให้ผู้ที่สนใจโปรแกรมไปใช้ได้เห็นภาพขั้นตอนอย่างชัดเจน แบบคัดกรอง ควรเพิ่มการวินิจฉัยแยกปัญหาที่เกิดขึ้น และพยัญชนะ เพื่อที่จะได้แก้ปัญหาได้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น

4.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรนำไปทดลองใช้กับเด็กนักเรียนกลุ่มอื่นเพิ่มเติม เพื่อดูผลที่เกิดขึ้น และหากนำโปรแกรมนี้ไปเผยแพร่ให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีปัญหาในลักษณะเดียวกัน น่าจะเป็นประโยชน์อย่างมาก

อภิปรายผล

การพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีปัญหาทางการอ่าน สามารถอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยตามแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีปัญหาทางการอ่านนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกระบวนการของโปรแกรม โดยเริ่มจากผู้วิจัยได้สำรวจสภาพปัญหาทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 โดยใช้แบบสอบถามสภาพปัญหาทางการอ่าน เพื่อนำข้อมูลสภาพปัญหาทางการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาจัดหมวดหมู่ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวคิดการสอนอ่านภาษาไทย แนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย รวมทั้งได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่าน จำนวน 5 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสังเคราะห์ เพื่อให้ได้แนวทางหรือหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยจากแหล่งต่าง ๆ เป็นหลักการสำคัญของโปรแกรมแล้ว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดองค์ประกอบ และสาระสำคัญของโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ ลักษณะของโปรแกรม คุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม เนื้อหา เอกสารที่ใช้ในโปรแกรม การจัดกิจกรรม และการประเมินผล ต่อจากนั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำเครื่องมือดังกล่าวให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาไทย จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ซึ่งได้รับคำแนะนำ และแนวทางการปรับปรุง อีกทั้งแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังได้นำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อตรวจสอบขั้นตอน สื่อ ตลอดจนภาษาที่ใช้จนได้แผนการจัดกิจกรรมที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้สอน

จากกระบวนการพัฒนาโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า กระบวนการพัฒนาโปรแกรมมีการศึกษาข้อมูล เอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาไทย เพื่อให้โปรแกรمدังกล่าวมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ อีกทั้งยังมีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละช่วงของการพัฒนาโปรแกรม จึงทำให้โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยที่พัฒนาขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย มีความสามารถทางการอ่านภาษาไทยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยมีความสามารถในการอ่านที่วัดโดยใช้แบบทดสอบการอ่านภาษาไทยสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมซ่อมเสริม ปัจจัยที่ส่งผลดังกล่าว อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทยที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เป็นการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาที่รวบรวมกระบวนการ กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีการวางแผนและออกแบบบนพื้นฐานแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮม และแนวคิดการสอนอ่านภาษาไทย โดยมีการวินิจฉัยข้อบกพร่องทางการอ่านของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ทราบปัญหาทางการอ่านของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ติดตาม และแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถบรรลุได้ ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Burns, Roe, and Ross (1982, p. 28) ที่กล่าวว่า หากนักเรียนได้อ่านในสิ่งที่ตนเองสามารถบรรลุได้ ก็จะทำให้มีความมั่นใจในการอ่านบทอ่านอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2. โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านได้จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีลำดับขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจโดยเริ่มจากการความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับอักษร การประสมคำ เรียนรู้เรื่องตัวสะกด การผันวรรณยุกต์ และการอ่านคำที่มีลักษณะพิเศษต่าง ๆ ได้แก่ คำที่ออกเสียง อะกึ่งเสียง อักษรนำ และคำที่มี รร (ร หัน) คำที่มาจากภาษาอังกฤษ และคำสมาส

3. การจัดกิจกรรมยังมีความยืดหยุ่น หลากหลาย ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกกดดัน หรือเกิดความเครียด กังวล ในขณะที่เรียน เน้นการใช้พหูสัผัส และใช้การสอนแจกลูกสะกดคำหรือโฟนิกส์เป็นระบบช่วยในการสอน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ Lim and Oei (2015, cited in International Dyslexia Association, 2016, online) ที่กล่าวว่า การสอนโดยใช้โฟนิกส์ และพหูสัผัสในโปรแกรมออร์ตัน-กิลลิงแฮม ทำให้นักเรียนมีผลทางการอ่านและการสะกดคำดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านดังกล่าว เน้นวิธีการสอนที่กระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสหลายช่องทางพร้อม ๆ กัน ได้แก่ การฟัง การมองเห็น การเคลื่อนไหวร่างกาย และการสัมผัส จึงทำให้นักเรียนจดจำได้ดียิ่งขึ้น และช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสุไพรมา ลิลามณี (Leelamanee, 2010, p. 63) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานวิธีโฟนิกส์กับวิธีพหูสัผัสเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีลำดับขั้นตอน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษร และการประสมอักษรให้เป็นคำ รวมทั้งนักเรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายช่องทางร่วมกัน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ช่องทางที่ถนัดในการเชื่อมโยงความรู้ สร้างความเข้าใจ และช่วยในการจดจำสิ่งที่เรียน อีกทั้งยังช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการอ่านอีกด้วย เช่นเดียวกับจริลักษณ์ จิรวินบูลย์ (Jiraviboon, 2002, p. 128) ที่กล่าวว่า การให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสต่าง ๆ ในการรับทราบข้อมูล จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าการรับรู้ข้อมูลด้วยการใช้ประสาทรับรู้เพียงบางด้าน

4. โปรแกรมซ่อมเสริมการอ่านภาษาไทย ได้เลือกใช้สื่อที่หลากหลาย เหมาะสมกับเนื้อหา ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน โดยสื่อส่วนใหญ่จะเป็นสื่อทำมือ นักเรียนสามารถจับ สัมผัสได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบให้สอดคล้องกับแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนอ่านภาษาไทย ลักษณะสื่อดังกล่าวช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนเกิดความสุขสนุกสนาน ส่งผลให้บรรยากาศในการเรียนมีชีวิตชีวา และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. การวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียน

การวินิจฉัยปัญหาทางการอ่านของนักเรียนรายบุคคล เป็นขั้นตอนที่ใช้เวลาค่อนข้างมาก เนื่องจากนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน จะอ่านไม่ได้ หรืออ่านไม่คล่อง ทำให้ใช้เวลาในการวินิจฉัยนาน ซึ่งอาจแก้ไขได้ด้วยการเพิ่มจำนวนผู้วินิจฉัย เพื่อกระชับเวลายิ่งขึ้น

2. การบริหารจัดการชั้นเรียน

2.1 ครูสามารถเพิ่มเวลา หรือกระชับเวลาของแต่ละกิจกรรมได้ เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางการอ่าน ความต้องการ และความสนใจของนักเรียน

2.2 ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในชั้นเรียน การกระตุ้น การเสริมแรง และการให้กำลังใจเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่าน ครูควรเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสม และดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้รู้สึกอยากร่วมทำกิจกรรม และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

2.3 การจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง จะใช้สื่อ อุปกรณ์ค่อนข้างมาก ครูผู้สอนอาจจะเปิดรับอาสาสมัครที่เป็นนักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่า และมีทักษะการใช้ภาษาไทยที่ดีมาเป็นผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรม เพื่อครูผู้สอนจะได้ดำเนินกิจกรรมได้ครบ สมบูรณ์ และได้เก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านพฤติกรรมทางการอ่านของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3. สื่อการสอน

3.1 ครูควรเลือกใช้วัสดุที่ค่อนข้างแข็งแรง คงทน ในการทำสื่อ เพื่อป้องกันไม่ให้สื่อชำรุดก่อนจบกิจกรรม และสามารถนำสื่อกลับมาใช้ซ้ำได้

3.2 ครูสามารถปรับสื่อบัตรคำให้เป็นข้อความ หรือประโยคที่เข้ากับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ปัจจุบันได้ เพื่อให้สื่อมีความทันสมัย และกระตุ้นความสนใจจากนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรนำแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมไปพัฒนาเป็นกิจกรรมที่ใช้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ (Learning disabilities)

2. ควรนำแนวคิดออร์ตัน-กิลลิงแฮมไปใช้กับเด็กในระดับชั้นอื่น ๆ ที่มีปัญหาทางการอ่าน

3. ควรมีการพัฒนาโปรแกรม เพื่อใช้แก้ปัญหาทางการอ่านอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ปัญหาการอ่านคำที่มีตัวการ์ตูน ปัญหาการอ่านคำควบกล้ำ ฯลฯ

เอกสารอ้างอิง

- Burns C. P., Roe D. B., & Ross P. E. (1982). *Teaching reading in today's elementary schools*. (4th ed.). New Jersey : Houghton Mifflin Company Boston.
- Hughes, S. (2014). *The Orton-Gillingham language approach-A research review*. Retrieved January 2, 2017, from https://www.nessy.com/us/files/.../Orton-Gillingham_Report-Final-Version.pdf
- International Dyslexia Association. (2016). *DAS Supports IDA's Response to ILA Dyslexia Research Advisory*. Retrieved January 10, 2017, from <https://dyslexiaida.org>

- Jiraviboon, J. (2002). *A Development of an Instructional Reading Model for Dyslexic Students at Elementary Education Level based on The Multisensory Approach and The Mediated Instructional Approach*. Dissertation, Degree of Philosophy in Curriculum and Instruction, Chulalongkorn University, Bangkok. (In Thai)
- Lanchwathanakorn. C. (2017). Guidelines for assisting elementary children struggling with reading. *Journal of Education*, 44(3), 287-301. (In Thai)
- Leelamanee, S. (2010). *A Study on Word Reading Ability and Reading Motivation in Third Grade Students with Reading Disabilities through Phonics and Multi-Sensory Approach*. Retrieved March 14, 2020, from http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Spe_Ed/Supraima_L.pdf (In Thai)
- Ministry of Education. (2009). *Illiteracy is the challenging problem*. Retrieved December 20, 2018, from <http://social.obec.go.th/node/30> (In Thai)
- Samkoses, W. (2009). *Forum for the annual academic seminar 2009 (TK Forum 2009) National agenda Reading decade Reading Policy*. Retrived December 25, 2018, from <https://www.tkpark.or.th/stocks/extra/00059c.pdf> (In Thai)
- Thairath. (2016). *Hot issue on Children's day What makes (Why) children struggle with reading or writing*. Retrieved December 25, 2018, from <https://www.thairath.co.th/content/560044> (In Thai)

ผู้เขียนบทความ

นางสาว วิไลวรรณ จันทรน้ำใส

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เลขที่ 254 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330
E-mail: baitoey_namsai@hotmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวรรณ วงษ์สุวรรณ คณเฒ่า อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-mail: wipawan.w@chula.ac.th